



1
20

24

30

3

3

3



EXERCITATIO IVRIDICA
DE
EFFECTV CONFSSIONIS
CORPORE DELICTI ADHVC
INCERTO.

QVAM

ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS AVCTORITATE

PRAESIDE

D. FRD. GOTTLIEB ZOLLERO

COD. P. P. O. ECCLESIAE CATHEDR. MERSEB. CAPITVL CVRIAE
IN PROVINCIA SVPREM. ASSESSORE NEC NON FACVLT. IVRID.
SENIORE ET ACADEM. DECENVIR.

IN AVDITORIO ICTORVM

A. D. I. MAII MDCCLXXVIII.

DEFENDET

AVCTOR

CAROLVS FRIDERICVS MEYER

HOHENLOH-GLEICHENSIS,

LIPSIAE

EX OFFICINA LOEPERIA.

EXERCITATIO IVRIDIA

EFFECTV CONFESSIONIS
CORPORIS DELICTI ADHVC
PHILIPPUS DELICORIO

MDCLXXII

IN AUSTRIA

BY FRD GOTTLEB ZOLLNER
LUDWIG GOTTLEB GOTTLEB

IN AUSTRIA

CHRISTIANO FRIEDRICH MEYER

MDCLXXII

CHRISTIANO FRIEDRICH MEYER
CAROLVS FRIEDRICH MEYER

MDCLXXII

IN AUSTRIA



SERENISSIMIS AC CLEMENTISSIMIS
S. R. I. P R I N C I P I B V S

DOMINO

PHILIPPO HENRICO

DOMINO

HENRICO AVGVSTO

DOMINO

LVDOVICO FRIDERICO CAROLO

DOMINO

CHRISTIANO ALBERTO LVDOVICO

DOMINO

CHRISTIANO FRIDERICO CAROLO.

SEPTENTRIONALIS AC CLEMENTISSIMIS
FRANCISCAE INCIPTIO
COMITIBUS OLIENENSIS
PHILIPPO & HENRICO
AC DOMINIS
HENRICO & AUGUSTO
FRANCISCAE AC DOMINIS
DOMINIS
FRANCISCAE AC CLEMENTISSIMIS
LUDOVICO FRIDERICO CAROLO
DOMINO
CHRISTIANO ALBERTO LUDOVICO
DOMINO
FRANCISCAE AC CLEMENTISSIMIS
CHRISTIANO FRIDERICO CAROLO



PRINCIPIBUS DE HOHENLOH

COMITIBUS DE GLEICHEN

DYNASTIS DE LANGENBURG

ET CRANNICHPELD

ETC.

PRINCIPIBUS AC DOMINIS

LONGE CLEMENTISSIMIS

SYMMAM ET PERENNEM FELICITATEM.



PRINCIPIBVS DE HOHENLOH

COMITIBVS DE GLEICHEN

DYNASTIS DE LANGENBERG

ET CRANICHFELD

ETC

PRINCIPIBVS AC DOMINIS

LONGE CLEMENTISSIMIS

FRANCISCO JOSEPHO AUSTRIACO IMPERATORI
ET REGI BOHEMIAE ET HUNGARIAE

FRANCISCO CAROLO AUSTRIACO IMPERATORI
ET REGI BOHEMIAE ET HUNGARIAE

FRANCISCO JOSEPHO AUSTRIACO IMPERATORI
ET REGI BOHEMIAE ET HUNGARIAE

FRANCISCO JOSEPHO AUSTRIACO IMPERATORI
ET REGI BOHEMIAE ET HUNGARIAE

FRANCISCO JOSEPHO AUSTRIACO IMPERATORI
ET REGI BOHEMIAE ET HUNGARIAE

FRANCISCO JOSEPHO AUSTRIACO IMPERATORI
ET REGI BOHEMIAE ET HUNGARIAE

SERENISSIMI S. R. I. PRINCIPES
PRINCIPES AC DOMINI CLEMENTISSIMI

Nimiae audaciae notam incurrere videor, quod Vobis
Principes Serenissimi hasce primitias laboris, exi-
guum, et haud satis docte elaboratum profectuum meorum
specimen offeram. Quam ob rem diu haesitavi, quid in
causa hac dubia sit faciendum. At cum perpendam, solam
pietatem et religionem, qua tantis Principibus me obstrictis-
simum profiteor esse causam, quae me ad declarandum
animum impellit, veniam a Vobis impetraturum esse certe
confido. Cum enim tanta sit vestra gratia, tanta munifi-
centia, quam mihi huc usque impertiri Clementissime vo-
luistis ut eandem verbis exprimere et laudibus efferre non
valeam, occasionem praeterire nolui, mentem beneficiorum
praestantia maxime commotam, exiguo hoc libello, imbecilli-
tati tamen virium respondente publice, ut omnibus de affectu

meo

meo satis constet, declarandi. Supremum Numen quod sanctissime veneror, et supplex oro, Vos Principes Serenissimi, Domini Clementissimi, per longam annorum seriem saluos, sospites et incolumes conseruet, et quicquid mortalibus contingere solet, sero accedere iubeat. Ego vero non solum maxime laetabor, si diuina sapientia precibus meis locum dederit, sed summa quoque industria dabo operam, vt pietate et religione clementia vestra in dies, dignior euadam

SERENISSIMI PRINCIPES
DOMINI CLEMENTISSIMI
NOMINVM VESTRORVM.

Lipsiae

Calendis Maji

MDCCLXXVIII.

obsequiossimus subditus

CAROLVS FRIDERICVS MEYER.



§. I.

Verborum sensus variaeque significationes, quum vel inprimis in iurisprudencia altercationibus quam largissime praebeant occasionem, meum esse putavi, antequam de ipsa materia loqui incipiam, generalia quaedam de confessione inprimis et corpore delicti, praemittendi.

§. II.

Delictum, quod denotat actionem legi prohibenti contrariam, aut omissionem eius quod lex iubet dolo et culpa interveniente, nunquam impunitum esse debet. Finis etenim iuris

A 2

cri-

IV

criminalis, quod penes omnes gentes seruatur, est salus reipublicae, hinc interest reipublicae ne delicta maneant impunita. Probationem huius facti illiciti, qua legum violationem vindicamus, in locis ubi accusatorius processus obtinet, suscipit accusator, in illis, ubi processu inquisitorio procedimus, iudex altam jurisdictionem habens: hanc autem quatuor praecipue modis, instrumentis nempe, vel testibus, vel indiciis, vel confessione fieri solere fati iam notum: omissis igitur tribus prioribus speciebus, vltimae, nimirum confessioni, quae ad nostrum iam pertinet finem, paulo insistam.

§. III.

Confessio in genere est affirmatio delicti a se perpetrati. Diuiditur autem plerumque in iudicalem, et extra iudicalem, in veram et fictam, in puram et qualificatam, i. e. indiciis et probatione sussultam, et haec postrema species in criminalibus, ubi de capitis agitur poena, respici debet, de quo tamen plura in sequentibus; dixi in poena capitali hanc locum habere, cum si de poena extraordinaria corporis afflictiua, vel relegatione agatur, ficta quoque efficaciam promereatur: hinc si quis ob furtum imputatum vt compareat, et ad articulos sub poena confessi et conuicti respondeat, citetur, in casum, si citatione non gerat morem, pro confessio et conuictio eo cum effectu habetur, vt contra ipsum haec poena extraordinaria decerni queat.

§. IV.

A confessione vulgari Pontificii distinguunt sacramentalem, quam nos extra iudiciali in genere annumeramus; sed haec non magis probationis loco esse potest, quam index peccatorum (*Beichzettel, Sündenregister*) quem quilibet confessurus sibi pro-

promemoria scribit, forsan ab aliquo inuentus iudicique traditus a).

§. V.

Ob clericorum confessionis sigillum idem etiam apud nos ex nonnullorum opinione valet, ita vt plane pro nulla probatione accipiatur, si etiam sponte clericus crimen ei confessum iudici deferat, multoqueminus hic ad deponendum testimonium cogi possit. Aliud tamen apud Reformatos locum habere putat *Kress. b)* sed nescio an singulare aliquid sit, quod citatus autor qua tale ventilat. Nam etiam clericos Protestantium tali casu, vbi moribundus complicem ei nominauit ad veritatem dicendam adigi posse, arbitror. Non enim obligatio clerici ad fauorem delinquentis introducta, si hic mortuus est, damno reipublicae esse debet; et praeterea confessionis sigillum non ad actus futuros expediendos, sed ad actus tantum pertinet praeteritos; quid autem aliud obui hocce casu a complice clerico est commissum, quam futuri a complicitibus expediendi actus, quos neque tacere falua conscientia, neque vt confiteatur a magistratus ciuilis coactione liber esse potest, quamuis contrarium ex iure Saxonico desumi potest, in Rescripto enim d. d. 8. Iulii 1618. quod extat in Cod. Auguft. Parte II. p. 851. dispositum legimus: *Ihr wollet gedachten Pfarrer förderfamst vor euch in der Superintendentur bescheiden, und mit Zuziehung des Amtes allhier auf vorgehenden Zeugen Eyd, da er dessen von denen Partheien in guten nicht erlassen werden will, ihn, was ihm (außerhalb dessen, so in und bey der Beichte vorgelaufen,) von denen auf seine Person gerichteten*

A 3

Ar-

a) *Wiestner Lib. II. XVIII n. 39.*

b) *Kress. comment. in Constit. Crimin. ad arr. XXXII. §. 3. alter Reformati, qui ministris ecclesiae a poenitentibus et moribundis dicta v. g. si complex moribundus ministerio secreto indicauit complicem, pro arcanis non habent, sed ministrum ad testimonium in iudicio iurato reddendum cogunt, vt ex actis Hassiacis et Rescripto Consistorii Castellani a. 1729. obseruauimus.*

Articula und Interrogatorien, bewusst sey, befragen, und sodann seine Aussage gebührlich registriren. Exinde apparet, hoc rescriptum probare regulam; confessionis sigillum eum habere effectum ut Clerico perpetuum silentium hoc in casu imponendum.

§. VI.

Minime etiam huc pertinet confessio sub promissione libertatis aliisque praemiis facta, quae iam est per se nulla, ac reo nunquam vllum inferre potest praedictum. Vnde enim iudici potestas est data ea promittendi, quae nunquam in eius sunt posita potestate, et tamen efficiunt, ut perterritus reus, qui semper omnia a iudicis pendere voluntate sibi falso persuadet, facta forsitan, nunquam ab eo commissa indicet, sola spe praemium vel libertatem promissam nanciscendi. Distinguedum tamen putarem inter poenas, super quibus iudex disponere, easque remittere potest, et eas, quas lex determinat et iudicis arbitrio penitus eximit. In his iudicis promissio circa remissionem nil efficit, nec confessio tali modo elicit grauat reum, ut ulterius de perpetrato crimine non possit dubitari, aut in illis, aliam eligerem opinionem, et iudicem ad seruandam fidem obstringerem, nec reuocationem rei admitterem. Referri huc etiam potest quoad S. E. ea quae a reo est facta omiſſis a iudice solemnitatibus ac admonitionibus quas Generale de anno 1770, singulis casibus adhibendas praescribit.

§. VII.

Loquitur ergo in praesentiarum de confessione libera a sciente et intelligente profecta, quae si alioquin corpus delicti offer certum, plenam efficeret probationem. Venio igitur ad huius nunc explicationem.

§. VIII.

§. VIII.

Primum fumitur corpus delicti pro re ipsa, in quam peccatum est. Sed aperte confundimus hac significatione signum delicti cum re signata, quod nimium fallit in modum. Nam cadauer, aedes exustas nominant corpus delicti, et tamen nil minus hae reliquiae per se, quam delictum probare possunt. Nonne enim aliquis morbo oppressus esse, nonne casu fortuito aedificium incendio consumtum esse potest? Quid igitur probatur per cadauer, quid per aedes exustas, nil nisi vt hicce homo non amplius viuat, et vt aedes igni consumtae sint. Aliud esset dicendum, si forsan vulnera seu alia externa vis, in cadauer esset obseruanda, tunc autem a circumstantiis homicidii commissi praesumptio dependeret, non autem a vestigio ipso in oculos currente.

§. IX.

Deinde alia occurrit significatione; dicunt nimirum Corpus delicti adest, si ex circumstantiis, et aliis argumentis deduci potest, crimen hocce vere esse ab aliquo commissum, ita vt satis ad poenam infligendam sit probatum: sed coincidit haecce appellatio cum plena delicti commissi probatione, ideoque vituperanda.

§. X.

Denique haecce ei apponitur significatio, vt tunc nimium adfit, si ex circumstantiis aliisque argumentis appareat, delictum de quo in praesentiarum est quaestio, actu esse commissum, sine tamen respectu ad autorem. In quali significatione accipitur etiam a *Carpouio qu. CVIII. n. s.* vbi dicit non aliter

con-

contra certam personam inquiri posse, nisi constat de corpore delicti.

§. XI.

Vera est igitur haecce appellatio, atque vnica propria. Non enim de autore quaerit facinoris, sed solam veritatem delicti in abstracto denotat. Voluntas autem legum, iudicem ad corpus delicti remittentium, est haec, vt omnem adhibeat curam in inquirendo, an etiam delictum sit commissum, seu potius alio modo id de quo in praesentiarum tanquam de crimine loquitur, effectum sit. Sic igitur cadauere inuento non statim ratiocinari debet, cadauer adest, ergo homicidium est commissum: Inspectionem, sectionem et reliqua in *articul. 149. C. C. C.* praescripta suscipiat, vt ei antea sit cognitum an etiam vi quadam suppressus perierit homo inuentus, an potius ob internam viscerum et corporis qualitatem moriri hocce tempore per se debuerit.

§. XII.

Continere autem debet corpus delicti transgressionem legis: non igitur vt semper in facto consistat est necesse, aequae enim omissiones criminali imo capitali vindicantur poena: Quapropter *Leysér. Sp. DCXI. med. XXXII.* haec omissiones lethalem vocat negligentiam: e. g. in parricidio, si partus ob inedia, vel omissionem funiculi vmbilicalis deligationem perit.

§. XIII.

§. XIII.

Porro etiam non tantum dolosum factum requiritur, ut Granz C. V. M. II. S. I. putat: quaestio enim haec est in sequentibus, ubi de poena infligenda, non autem ubi de inquisitione inchoanda loquitur, tractanda. Neque magis illorum opinio est respicienda, qui certitudinem circumstantiarum requirunt; sufficit si de facto turpi commisso certitudo seu praesumptio adest, neque etiam in hac parte generalis adhuc inquisitionis, obest si forsan accidentaliter, veluti loci, temporis etc. non satis congruant.

§. XIV.

Apparet igitur, non semper requiri eandem certitudinem corporis delicti, sed pro diuersitate praesudicii personae cuiusdam imminentis, etiam gradum certitudinis differre debere: quo maius itaque est praesudicium, quod reo corpore delicti plene probato imminet, eo maiorem curam atque sollicitudinem iudex in eo inuestigando adhibeat necesse est a).

§. XV.

Generaliter ut de aliquo commisso delicto inquiri possit, sufficit denunciatio immo fama, si alioquin delictum tale est, in quod iudex ex officio inquirere potest, cuius generis apud nos sunt omnia, excepto furto coniugum et heredum proximorum nec non delictis quae coniuges inter se inuicem committunt, in his enim delictis laesi expectanda est querela b) et tunc ad ipsum

a) Harpr. Conf. XLVI. n. 63.

b) Art. 165.

ipsum corpus delicti nondum respicitur. Referre et huc nonnulli *a)* solent adulterium, quod tamen minus recte dictum dicitur, confundere enim solent mitigationem poenae, cum inquisitione delicti. Inquisitio semper habet locum nec iudex expectat accusationem seu denunciationem coniugis innocentis, aut poenae mitigatio ex intercessione partis innocentis, nisi lex specialis obster, valet. Ad incarcerationem autem et multo magis ad specialem inchoandam inquisitionem non quidem plena corporis delicti requiritur certitudo, attamen indicia ita comparata esse debent, ut saltem semiplenam reddant probationem contra personam, de qua tale praesumi potest factum *b)* sin autem nulla adest possibilitas, et indicia, quae contra aliquam militant personam non simul indicia ipsius sint commissi delicti, tunc iudex ad specialem inquisitionem plane progredi nequit *c)*.

§. XVI.

Ad corporis poenam afflictivam etiam non plena C. D. requiritur certitudo, sed maior sufficit gradus probabilitatis delictum actu esse commissum: aliter ac in mortis poena infligenda, ubi plane summa eius adest debet certitudo *d)*. Quapropter etiam in delictis carnis morte puniendis, utriusque semper requiritur confessio.

Hoc iuris tamen brocardicum, quod de corpore delicti intuitu poenae capitalis constare debeat, cum grano salis accipiendum: ita nimirum constare debet, quantum sit possibile ac natura vnius cuiusque delicti admittat; quod etiam Carolus expref-

a) Theodorici in Iud. crim. C. 4. aph. §. u. §. Engau E. I. C. lib. II. titl. VI. §. 22.

b) Kress. ad art. 6. CC. §. 8. de Cramer Tom. 3. obf. 882.

c) Meißner in 2ten Theil der rechtlichen Erkenntnisse Resp. 53. n. 9.

d) l. i. §. 17. D. de quaest. L. I. §. 24. ad SCtum Silan, Wernher P. IV. obf. 4.

pressis constituit verbis a). Sic talis requiritur probatio corporis delicti, qualis pro ratione criminis et facti imputati haberi potest, ne delicta maneant impunita b).

§. XVII.

Maiores nostros certitudinem corporis delicti inuestigandi parum fuisse sollicitos, ex ordalibus eorum temporibus consuetis vnicuique fati iam cognitum.

Orta enim suspicione statim ad probationem per aquam, ignem, duellum, stigmata diabolica c) stillicidium sanguinis, d) et similia refugium ceperunt, de quibus Boehmer e) et Thomasius f) pro more suo egerunt. Perplacet mihi iudicium PARIS DE POTEIO de istis temporibus: *Maiora fere latrocinia in iudiciis, quam a latronibus in sylvis committuntur, praesertim, si antiqua tempora quibus fora criminalia foedissimis repleta erant navis, inueamur.* Alius tamen corpus delicti inuestigandi modus a Carolo ipso in nostris foris est introductus, pro vt solers cadaveris sectio in homicidio commisso art. CXLIX. praescripta docet.

§. XVIII.

Constare igitur debet de corpore delicti in criminibus puniendis: caueas autem ne verbum constare aliter ac necesse est

B 2

fit.

a) in CC. art. 6. Darzu soll auch eyn jeder Richter inn disen grossen Sachen vor der peinlichen frag, sovil mütglich und nach Gestalt und Gelegenbeit eyner jeden Sachen beschehen kann, sich erkundigen, und fleisig nachfragen haben, ob die Missethat darumb der angenommen berichtiger, auch beschehen sey oder nir.

b) L. 14. C. de poenis. Carpov. Dec. P. II. 197.

c) Stryk de iure sensuum diss. VII. c. 3.

d) Falest de Stillicidio sanguinis ex interemt. hom. cadav. praesent. occisore Vitemb. 1765.

e) in Diss. de probatione in criminalibus spuria.

f) in Diss. de iudiciis Westphalicis.

sumas. Generaliter enim nec tantum vbi summus, sed etiam vbi intermedius et infimus gradus probabilitatis adest, constare de corpore delicti dicitur. Quapropter omnes ICtorum altercationes de certitudine corporis delicti in obuiio quodam casu ortae, de solo verborum agitantur sensu. Ita *Leyfer ad D. Sp. DLXI. med. 6. Carpzouium* reprehendit qui *qu. 16. n. 3.* Corpus delicti ad inquisitionem exigit, sed ad imponendam poenam fustigationis id non necessarium esse credit. Suffulcire equidem videtur primam sententiam duobus argumentis 1) quod in qualibet materia, vbi lex disponit aliquid respectu certae rei, debeat prius de illa re constare, 2) quod ille qui vult probare qualitatem, debeat prius probare substantiam, in qua illa qualitas fundatur. Sed errorem commississe Carpzouium statim ex eo apparebit, dummodo considerare velis, distinguendum esse inter inquisitionem, et poenam ipsam. In priori etiam si de corpore delicti nondum satis constet pro re nata et circumstantiarum qualitate, vel Inquisitio generalis vel specialis habet locum, ast in posteriori certitudinem corporis delicti utique desideramus. Ratio huius rei ea est, quoniam verbum inquirere, denotat eruere veritatem delicti commissi, vt exinde de certitudine corporis delicti, secundum quod poena delinquenti possit imponi constet, et sic inquisitio praecedens est instar iudicii praeparatorii. Comprobat hoc Elector Saxonicus mandat. den 5. Ianuar 1579. verbis: *Als nehmlichen erstlich die Verbrechen Articuls Weise fassen, dieselbe dem Gefangenen in Beyseyn derer Gerichtspersonen fürbalte, ihn darauf höre, seine Aussage mit Fleiß aufzeichne, und was er davon verneinet, drüber die Zeugen auf vorgebende wirkliche Leistung des gewöhnlichen Zeugen Eydes verhören lasse, dererselben Aussage in eine ordentliche Registratur bringe, und die in dem Schöppenstuhl darüber zu erkennen schicke, und was also der Strafe halber oder sonst hierüber er kannt, dafselbigen gebührlich vollstrecke, jedoch, das man sich*
in

in alle Wege zuvor, und ehe denn die Strafe ergebe, eigentlich erkundige und gewis sey, das auch die That und Mißhandlung, damit der Verbrecher beschuldigt und darum er gestraffet werden solle, wirklich geschehe.

§. XIX.

Commode autem gradus certitudinis in tres diuidi possunt species obseruante B. Thomasio a) summum nimirum, medium et infimum: et quidem quo maior adest consensus circumstantiarum cum re vel facto de cuius veritate disquiritur, eo maior etiam adest probabilitas, et quo minus circumstantiae cum re vel facto probando conueniunt, eo minus etiam illud probabile est.

§. XX.

Infimus gradus ad inquisitionem, summus ad poenam capitalem, medius denique ad torturam vel poenam extraordinariam necessarius. Gradus infimus semper relatiue accipiendus, neque qualis remotior demonstratio statim admittenda, sed non tanta tantummodo certitudo requiritur, quantum tortura seu condemnatio praesupponit; omnino autem iudex de existentia delicti certo debet esse modo conuictus. Dicunt infimum esse gradum probabilitatis quando eiusmodi circumstantiae, quae faepe fallunt, cum facto probando concurrunt. Canonistae hunc infimum probabilitatis gradum exemplo clerici illustrare solent, dicentes; intuitu clerici osculum mulieri praebentis, mali suspensionem infimo tantum adesse gradu, quippe qui Zelo charitatis id facere praesumatur: ad quod tamen argute respondit Neuizan a). Dictum *Vlpiani l. 3. D. de Scro Silan.* si quis

B 3

mo-

- a) In Diff. de fide iuridica c. 1. §. 31.
b) In Sylo nupt. l. 4. §. est nubendum n. 36.

moriens dixisset a ferro vim mortis allatam esse sibi, exempli loco infimi probabilitatis gradus etiam esse potest: nec non fuga post commissum delictum suscepta; nunquam enim medium vel summum probabilitatis gradum porrigere potest, uti falso sibi nonnulli persuadent *a)* nisi adsint aliae simul circumstantiae inculpatum aggravantes. *b)* Ipsa etiam laesi querela circumstantiis quibusdam munita, seu morte subsecuto corroborata *c)*: addere tamen velim si usque ad mortem denuncians etiam recta usus sit ratione, nec ob iudicii imbecillitatem morbo causatam denuntiationem reuocare sit impeditus. Carolus ipse ob solam probabilitatem criminis commissi neminem incarcerari et puniri posse tradit, ac utitur exemplo quod ad alia similia leuiora indicia commode applicari potest *d)*. Persuadet hoc nobis iam recta ratio, cui repugnat talem contra aliquem suscipere actum quamdiu non satis constat delictum cuius quis autor esse debeat, etiam vere esse commissum. *e)*

§. XXI.

Intermedius gradus probabilitatis quid sit ex antecedentibus nunc facili concludi potest negotio; occurrit nimirum quando circumstantiae tales adsunt, quae licet fallere possint, rarius tamen fallunt. Veritati itaque propius accedit, plene tamen non probat, sed id tantummodo efficit, quod in ciuilibus semiplena probatio. Efficiunt talem intermedium probabilitatis gradum indicia a Carolo ipso praescripta et ad similia uti ipse etiam expresse constituit, applicanda *f)* v. g. Vnicus omni
ex-

a) Cothmann Vol. I. Resp. 12. n. 191.

b) Leyfer Spec. 634. n. 17. de Boehmer ad art. 25. CC. §. 8.

c) de Boehmer c. 1.

d) CC. art. 21.

e) L. I. §. 2. de Scto Silan. Carpzov. qu. 303. n. 4. Cothmann V. I. Resp. XII. n. 15.

f) C. C. art. XXIV. et XXV.

exceptione maior testis; Confessio extrajudicialis seu coram incompetente iudice facta, et in ipso iudicio a reo postea reuocata; Minae ante commissum delictum deliberato animo factae a). Res inculpato pertinens inuenta loco commissi delicti certis tamen sub requisitis; b) Venenum quod inimicus veneficio interemti emit, c) multaque alia similia cum ex ipsa C. C. C. tum ex analogia et recta ratione singulo obuiente casu haurienda.

§. XXII.

Summum denique probabilitatis gradum tunc adesse dicunt, si ea indicia adsint, quae nunquam fere fallunt, ideoque iudicem inducant, vt aut simpliciter credat delictum esse commissum aut non credat v. g. Duo omni exceptione maiores testes aut affirmantes aliquod factum aut negantes, pulmones infantis in aqua aut natantes aut subsidentes, quanquam quod valde sit lubricum experimentum hocce a medicis et Iuris vnanimiter demonstratur d) de quo tanquam omnibus satis cognito plura non adiciam; leges ita volunt, quapropter proximum manebit semper indicium, summum de vita excitans probabilitatis gradum.

§. XXIII.

Sed quid sentiendum est de casu, si duo testes omni exceptione maiores adfirmant, factum imputatum ab eo contra quem inquirimus esse vere commissum? Sunt qui negant hoc sufficere ad poenam capitalem infligendam, sed summe necessarium esse putant, vt confessio delinquentis accedat, quia hac de-

a) C. C. art. XXXII.

b) C. C. cl.

c) Crassus de iudiciis P. II. 37.

d) Schoeffer in Diss. de pulmone infaantis natante et submergente. Zellerus in Diss. quod pulmonum infantis in aqua sublidencia, infanticidas non abfoluat, Halae 1725.

deficiente tantum testium depositio efficeret probabilitatis gradum, obquem ad torturam per quam confessio extorquenda, deueniendum. Subsidium inuenire volunt in *Ord. Crim. art. 16.* *Sollen sonderlich Richter und Urtheiler erwarret seyen, wo eine Missethat ausserhalb redlicher Ursache, die von peinlicher Straf rechtlich entschuldiget, öffentlich und unzweifelhaft ist, oder gemacht wird etc. et verbis subsequentiis. In Sachen und dergleichen öffentlichen unzweifelhaften Uebelthaten, und so der Thäter der offen und zweifelhaften Uebelthat freventlichen widersprechen wollte; so soll ihm der Richter mit peinlicher ernstlicher Frage zum Bekenntniß der Wahrheit halber etc.* Sed vehementer dubito vtrum ex hoc loco assertum probari queat; agit enim Imperator in hoc textu de casu, nempe de reo, qui in flagranti delicto quidem deprehensus, et tamen negat illud commississe, neque testimonio duorum aut trium testium omni exceptione maiorum prorsus conuinci potest. Propius potius accedo iudicio illorum, qui duorum testium essatum sufficiens affirmant, ad poenam capitalem irrogandam. Conforme enim hoc iudicium non solum est scripturae sacrae *Deutr. c. 17. v. 6. Matth. c. 18. v. 16. iuri Canonico c. 4. x. de testibus. Iuri ciuili l. 25. C. de Prob. l. 16. C. de poen.* quibus in locis generaliter dispositam quod veritas causae dubiae per duos vel tres testes probetur. Sed confirmat hanc sententiam quoque *Nemesis Carolina art. 22. verb: Denn soll jemand zur peinlichen Straf verurtheilet werden, das muß aus eignen Bekennen oder Beweisung geschehen, und nicht auf Vermuthung oder Anzeigen;* particula oder qua vtitur Imperator satis liquido probat, confessionem et conuictionem simul non requiri, sed sufficere, si vel confessio, vel conuictio, i. e. probatio adfit. Clarius adhuc hoc apparet ex *art. 69.* *So der Beklagte nach genugsamer Beweisung noch nicht bekennen wollte, so soll ihm angezeigt werden, das er der Missethat bewiesen sey, ob man dadurch sein Bekenntniß desto eher auch erlangen könnte, ob*

er aber dennoch darüber nochmals nicht bekennen wollte, da er doch aus obstehenden gnungsam überwiegen wäre, soll er nichts desto weniger der bewiesenen Missethat nach ohne einige peinliche Fragen verurtheilet werden.

§. XXIV.

Sed video plura iam iam adduxisse ad declarandam ipsam proponendam materiam, quam limites quos seruare ob varias mihi competit rationes forsitan permittant: putavi tamen ea quae superstruuntur, semper firmiora arctioraque coniungi, si fundamentum bene esset positum. Transeo nunc igitur ad confessionem singulo probabilitatis gradui, immo praecipue plenae certitudini corporis delicti accedentem, et videamus quid inde efficiatur.

§. XXV.

Confessio uti §pho VII, est definita ordinariam efficit poenam in omnibus delictis, quae non morte et ultimo supplicio sed corporis afflictiuus caeterisque mitioribus arcentur poenis. Quanquam enim iudex quam diligentissime inquirere debeat in veritatem criminis commissi, licet ordinaria eius poena tantum sit sustigatio, relegatio, carcer, multa pecuniaria et similes, incertitudo tamen quae forsitan adhuc superest, per propriam eius confessionem plane tollitur, ita ut reo confessio, nihilominus ordinaria delicti poena, quae mortis non est supplicium irrogari possit a). Expediti hoc iuris est in S. E. per *Const. 33. IV.*
vbi

a) Carpzov. P. III. qu. 108.

vbi deficiente certitudine corporis delicti fustigationis quidem, non autem ordinaria poena furti magni est constituta; *Wenn gleich der Diebstahl groß und über fünf ungarische Gulden austrüge, und ob ihr auch gleich viel wären, die sich zu solchen Diebstahl thäten bekennen, daß sie doch mit Staupenschlägen allein ewig zu verweisen und am Leben nicht zu strafen seyn.* Agnoscit Elector hoc in casu regulam iuris communem, quod nemo ad mortis supplicium condemnari possit, nisi liquido de crimine ipso seu delicti corpore constet, non obstante quod reus delictum confessus fuerit. Obstat quidem videtur, quod lex saxonica tantum de furto agat, ab vno vero casu ad alterum non valeat applicatio, sed respondemus; non adesse casum specialem, legislatorem potius agnouisse et exemplo confirmasse regulam generalem, quam paulo ante circa irrogandam poenam mortis dedimus. Exinde sequimur essatum Vlpiani l. 13. π. de legib. Nam vt ait Pedius, *quotiens lege aliquid vnum aut alterum inductum est, bona occasio et caetera quae tendunt ad eandem utilitatem vel interpretatione vel iurisdictione suppleri.* Obiciet forsitan aliquis, hanc legem, quae de interpretatione extensiuā agit, non valere ad criminalia, circa quae interpretatio restrictiuā valet. Sed ignoro hanc differentiam ex opinione quorundam receptam, cum Pedius in genere de lege differat, nec distinctionem causarum criminalium et civilium faciat. Lege vero non distinguente, nec nostrum est vt distingamus. Potius quod de genere dicitur valet etiam de speciebus, quia sub genere comprehenduntur, nisi voluntas legislatoris aliud sentiat. Concludatur inde ad poenas alias leuiiores, quae licet plena corporis delicti deficiat certitudo, nihilominus ob confessionem accedentem locum habere debent.

§. XXVI.

Manent igitur sola delicta quorum poena est ultimum supplicium, intuitu quorum quaestio haecce institui potest. Faciamus autem regulam: Deficiente plena certitudine corporis delicti, mortis poena nunquam irrogari potest. Quoniam enim confessio, ob naturalem nostri amorem et fugam mortis, magnam praesferat veritatis speciem, ita tamen comparata esse nequit, ut plena ei tribui possit fides. Permulti enim ob mali imminenti metum, rem infeliciter gestam, magnitudinem aeris alieni et similia, tanquam bonum aliquod, mortem considerant, eumque sibi optant. Videmus etiam quotidie certum aliquod hominum genus, quod ad vitae molestiam, per peculiarem sanguinis et naturae dispositionem productum, mortem precatur, ac si sponte non veniat vincula naturae rumpit. Varias adhuc species Leyser *a)* allegat, quae satis probant de incertitudine ex ipsa alicuius confessione orta.

§. XXVII.

Occurrit hac occasione quaestio, utrum delinquens, qui sub tormentis delictum negat, post torturam vero perpeccam hoc sponte confiteatur, poena capitali, quae delicto imposita, possit affici. Fluctuans hoc in causa est iudicium. Alii huic confessioni nullum tribuunt effectum, sed potius delinquentem ab omni poena immunem esse volunt, et hanc sententiam ex indole Processus pariter, quam naturae rei, applausum promereri putant. Naturae nempe processus inquisitorii conforme est,

C 2

a) Sp. DLXI. med. I.

vt delinquens innocentiam si probauerit, a tota causa absoluetur, nisi aliquid adhuc remaneat, quod poenam promeretur. Tortura est modus elidens indicia militancia et probandi innocentiam, hac vero demonstrata, quid superest quaeso, vt reum poena quam pati deberet, si deficeret haec probatio, afficiamus. Cui accedit, quod nemo contra se agere, et poenam a qua semel et legitime immunis est factus, spontanea confessione sibi conciliare praesumatur. Exinde concludere volunt, delinquentis confessionem post cruciatus perpeffos non promereri fidem. Aliis placet opinio, poenam capitalem ob spontaneam confessionem, non obstante quod reus torturam constanti animo passus fuerit, nihilominus habere locum; vtuntur argumento, quod cruciatus, quos aequo animo tulerit, delinquens innocentiam non vere probent, sed tantum innocentiae praesumptionem inducant. Omnis vero praesumptio tam diu obtinet, quam diu non adest probatio in contrarium. Cum vero spontanea confessio, dummodo de certitudine delicti certe constet optimam inducat probationem, et differentia, vtum ante vel post torturam sit facta, approbata non sit; ad eandem in decidenda causa haud esse respiciendum, credunt. Quamuis vero argumenta in vtramque partem assensum conciliant, nihilominus tamen aequitati mihi conuenientior videtur sententia, media via esse procedendum, vt delinquentem ab ordinaria, minime vero a poena extraordinaria liberemus. Ita enim coercemus dolum, et respublica cuius securitatis causa poena datur, accipit satisfactionem.

§. XXVIII.

Semper igitur rationes atque circumstantiae cum ipsa confessione coniunctae a iudice quam diligentissime ponderari debent,

bent, ex quibus deinde de ipsa corporis delicti certitudine iudicari potest: quod si igitur circumstantiarum consensus cum ipsa confessione amice conspiret, tunc de veritate confessionis minus dubitandum a). Ipsa autem haec confessio sub nomine qualificatae confessionis occurrit.

§. XXIX.

Quae autem circumstantiae si non cum ipsa confessione conspirant quid tunc? Ad casum, quo de ultimo supplicio sermo non est, iam in antecedentibus est responsum, ubi autem de capitis loquitur poena, tunc corpus delicti efficitur incertum, et supra constituta regula locum inuenit, quod ordinaria poena exulat. Referrī huc potest, quo *D. Severus* rescriptit in *L. 1. §. 17. D. de quaest. Confessiones reorum pro exploratis facinoribus haberi non oportere, si nulla probatio religionem cognoscentis instruat*. Ratione utitur *ICtus*, quod plerique patientia siue duritie tormentorum ita tormenta contemnant, ut exprimi eis veritas nullo modo possit: alii tanta sint impatientia, ut in quouis mentiri quam pati tormenta velint, ita fit, ut etiam vario modo confiteantur, ut non se tantum, sed et alios comminentur.

§. XXX.

Quod si vero reus delictum perpetratum in iudicio ante inquisitionem institutam sponte confitetur, v. g. *Titia* coniugata ob adulterium accusata, in iudicio sponte adfirmat, se cum *Caio* uxorem non habente, sed delictum pernegante, concubitum

C 3

ce-

a) Kress, ad art. 131. §. 1. Hert. Vol. 1, Conf. CCCIII. n. 6.

celebrasse, vtrum nihilominus responsio ad articulos sit necessaria vel statim poena extraordinaria ipsi inferri queat. Rationi conueniens vtiq̄ue videtur, vt remotis istis ambagibus statim ad poenam deueniamus. Quid enim opus est articulis per quos in veritatem delicti vltius inquirimus, cum de delicto, quod ex confessione delinquentis satis probatum est, non amplius obueniat dubium, nec de poena capitali, sed tantum extraordinaria iudicium ferendum. Ast si rigorem iuris et indolem processus inquisitorii respicere velimus, alia sententia placet. Nimirum quilibet processus sua habet formalia quae exacte obseruari debent, cum illis quae ad substantialia pertinent, deficientibus processus vitio nullitatis laboret, nec effectum habeat. Ast quis ignorat, Articulos inquisitionales efficere substantiam Inquisitionis specialis, et ab eodem tempore omnes effectus, quos specialis inquisitio producit, incipere. *Conf. Beyer ad Const. Crim. art. 67. poss. s. sequ. Boehm. Elem. Jurispr. Crim. Sect. I. c. 9. §. 186. sequ.*

ERRATA TYPOGRAPHICA.

Pag. V. lin. XXVI. leg. pro *anf*, *auf*.

Pag. VII. lin. XXII. leg. pro *nimum*, *nimirum*.

Pag. VIII. lin. I. leg. pro *constat*, *constet*.

Pag. *ibid.* lin. IV. leg. pro *appellatin*, *appellatio*.

Pag. *ibid.* lin. XV. leg. pro *moriri*, *mori*.

STRECKT THEOLOGICAL
The V. and VI. sections
The VII. and VIII. sections
The IX. and X. sections
The XI. and XII. sections
The XIII. and XIV. sections







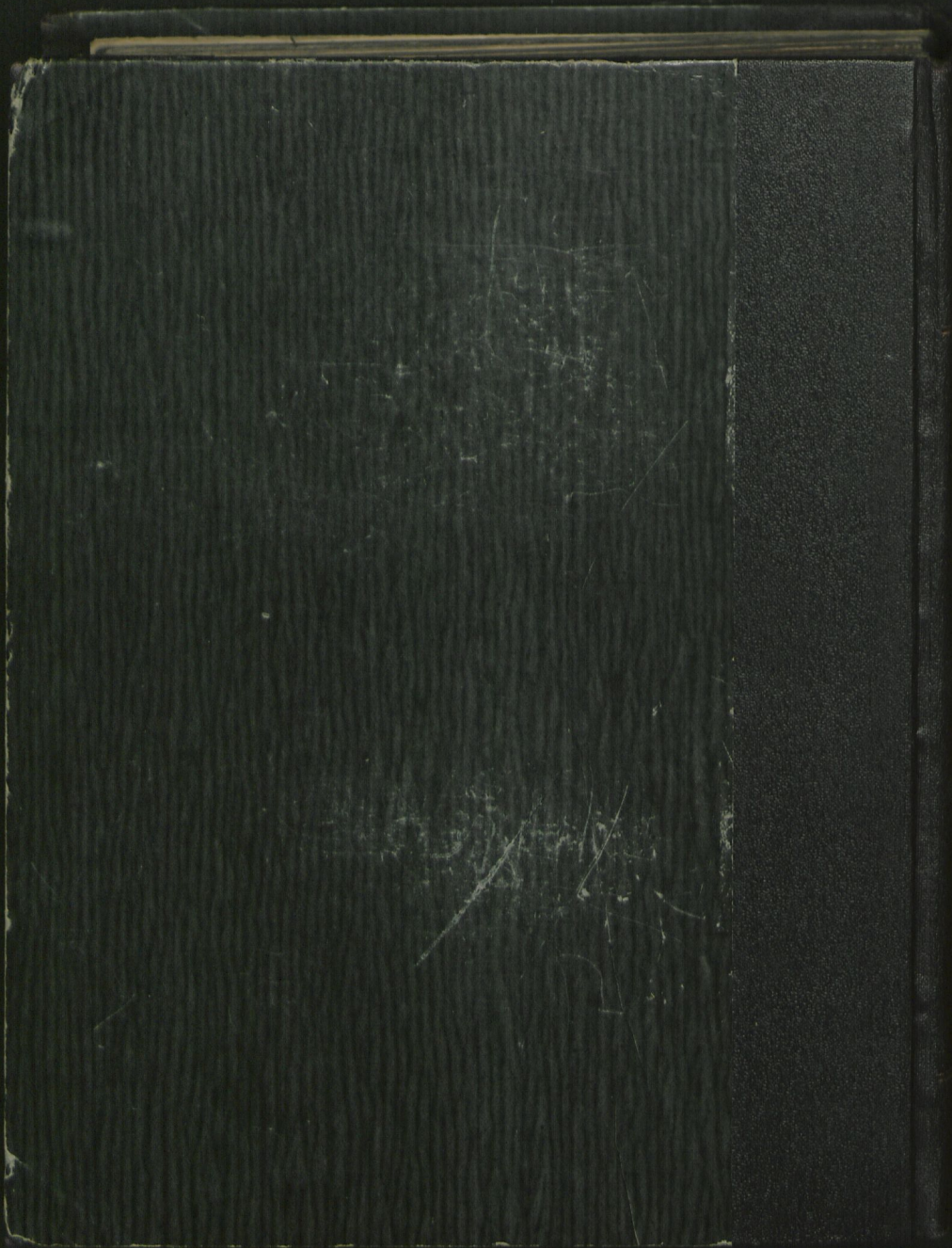
Leipzig, Diss., 1779 K-Z

X 237 1913

ULB Halle
005 433 703

3





21

EXERCITATIO IVRIDICA
DE
EFFECTV CONFSSIONIS
CORPORE DELICTI ADHVC
INCERTO.

QVAM
ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS AVCTORITATE
PRAESIDE
D. FRD. GOTTLIEB ZOLLERO
COD. P. P. O. ECCLESIAE CATHEDR. MERSEB. CAPITVL CVRIAE
IN PROVINCIA SVPREM. ASSESSORE NEC NON FACVLT. IVRID.
SENIORE ET ACADEM. DECENVIR.
IN AVDITORIO ICTORVM

A. D. I. MAII MDCCLXXVIII.
DEFENDET
AVCTOR
CAROLVS FRIDERICVS MEYER
HOHENLOH - GLEICHENSIS.

LIPSIAE
EX OFFICINA LOEPERIA.

